

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Παραγωγικότητα: Εθνικός Στόχος, Συλλογική Ευθύνη.»

Παρουσίαση μελέτης IOBE - ΣΕΒ για την παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του ΣΕΒ για την ανάδειξη της παραγωγικότητας ως κεντρικής εθνικής προτεραιότητας, πραγματοποιήθηκε σήμερα συνέντευξη Τύπου, με αφορμή την παρουσίαση της νέας μελέτης που εκπόνησε το IOBE για τον ΣΕΒ.

Τη μελέτη παρουσίασε ο **Γενικός Διευθυντής του IOBE, κ. Νίκος Βέττας**, ενώ ο **Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, κ. Σπύρος Θεοδωρόπουλος** συζήτησε τα βασικά ευρήματα της μελέτης με τους δημοσιογράφους και απάντησε σε ερωτήσεις σχετικά με τις προκλήσεις και τις προϋποθέσεις ενίσχυσης της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Η μελέτη αναδεικνύει ότι, παρά τη σημαντική ανάπτυξη των τελευταίων ετών, η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα παραμένει στα επίπεδα του 2000 και ακόμη υπολείπεται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας στηρίχθηκε κυρίως στην αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας και λιγότερο στη βελτίωση της παραγωγικότητας, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες διατηρήσιμης αύξησης εισοδημάτων και μακροχρόνιας σύγκλισης με την Ευρώπη.

Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία των επενδύσεων, της τεχνολογικής αναβάθμισης, της ενίσχυσης των δεξιοτήτων, της μεγέθυνσης των επιχειρήσεων, καθώς και θεσμικών και διαρθρωτικών παρεμβάσεων – όπως η ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης, η μείωση της γραφειοκρατίας και η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος – ως βασικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΕΒ κ. Σπύρος Θεοδωρόπουλος, δήλωσε: *«Η παραγωγικότητα δεν είναι τεχνικός δείκτης. Είναι εθνικός στόχος. Και δεν έχει καμία σχέση με την εντατικοποίηση της εργασίας. Είναι η δυνατότητα μιας οικονομίας να παράγει περισσότερη αξία με τους ίδιους πόρους.»*

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα μεγάλωσε το ΑΕΠ της κυρίως επειδή αυξήθηκε η απασχόληση και μειώθηκε η ανεργία. Αυτό όμως δεν αρκεί πλέον. Με τη δημογραφική πίεση να εντείνεται και τα περιθώρια περαιτέρω αύξησης της απασχόλησης να περιορίζονται, η παραγωγικότητα γίνεται ο βασικός μοχλός ανάπτυξης, καλύτερων μισθών και ουσιαστικής σύγκλισης με την Ευρώπη.

Για τη χαμηλή παραγωγικότητα δεν ευθύνονται οι εργαζόμενοι. Ευθύνη έχουν τόσο οι επιχειρήσεις όσο και η Πολιτεία. Οι επιχειρήσεις πρέπει να επενδύσουν περισσότερο, να καινοτομήσουν, να μεγαλώσουν και να αξιοποιήσουν νέες τεχνολογίες. Και η Πολιτεία πρέπει να δημιουργήσει ένα περιβάλλον που θα στηρίζει την παραγωγή, τις επενδύσεις, τις δεξιότητες, τη χρηματοδότηση, την ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης και τη μείωση της γραφειοκρατίας. Μόνο έτσι μπορούμε να πετύχουμε διατηρήσιμη ανάπτυξη και καλύτερο επίπεδο ζωής για όλους.»

Ο Γενικός Διευθυντής του ΙΟΒΕ καθηγητής Νίκος Βέττας σημείωσε: «Σε κάθε οικονομία, η ανάπτυξη των εισοδημάτων με βιώσιμο τρόπο έχει στη βάση της την αύξηση της παραγωγικότητας. Ειδικά για τη δική μας όπου, σε συνέχεια και της βαθιάς κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας, τα εισοδήματα των εργαζομένων είναι ακόμη σχετικά χαμηλά, είναι κρίσιμης σημασίας η δημιουργία συνθηκών για αύξηση της παραγωγικότητας εφεξής. Με αυτόν τον σκοπό, είναι αναγκαία βάση η συστηματική παρακολούθηση των σχετικών μεγεθών, στη διαχρονική τους εξέλιξη, συγκριτικά με άλλες οικονομίες, καθώς και το πώς συναρτώνται με χαρακτηριστικά κλάδων και επιχειρήσεων.»

- **Η σύνοψη της μελέτης είναι διαθέσιμη [εδώ](#)**
- **Επισυνάπτεται και η πλήρης έκδοση.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΟΨΗ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΟΒΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

1. Εξέλιξη παραγωγικότητας

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με ένα διαρθρωτικό πρόβλημα παραγωγικότητας που περιορίζει τις δυνατότητες βιώσιμης ανάπτυξης και σύγκλισης με την Ευρώπη. **Παρά την ανάκαμψη των τελευταίων ετών, η παραγωγικότητα της εργασίας το 2024 παραμένει περίπου στο επίπεδο του 2000, σε αποπληθωρισμένους όρους, ενώ η απόσταση από τον μέσο όρο της ΕΕ έχει διευρυνθεί.**

Σήμερα η παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο στην Ελλάδα αντιστοιχεί μόλις στο 54% του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ ανά ώρα εργασίας στο 43%.

2. Ανάπτυξη και απασχόληση

Την περίοδο 2000-2024, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 22% σε σταθερές τιμές. Η αύξηση δεν προήλθε από βελτίωση της παραγωγικότητας, αλλά κυρίως από την αύξηση της απασχόλησης: το ποσοστό των εργαζομένων στον πληθυσμό αυξήθηκε κατά 26%.

Αυτή η δυναμική τείνει να εξαντλήσει τα όριά της καθώς η ανεργία μειώνεται, η δεξαμενή νέων εργαζομένων περιορίζεται και οι δημογραφικές τάσεις είναι αρνητικές. Συνεπώς, η μελλοντική αύξηση του εισοδήματος και της οικονομικής δραστηριότητας δεν μπορεί να βασιστεί στην αύξηση της απασχόλησης, αλλά θα πρέπει να προέλθει από αύξηση της παραγωγικότητας.

3. Η ενίσχυση της παραγωγικότητας έχει θετική επίδραση στους μισθούς και η αύξηση της παραγωγικότητας αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για τη βιώσιμη αύξησή τους.

4. Η παραγωγικότητα διαφοροποιείται σημαντικά στους επιμέρους κλάδους της Ελληνικής οικονομίας

Η εικόνα διαφοροποιείται σημαντικά μεταξύ κλάδων κατ' αναλογία και με τα παραγωγικά τους χαρακτηριστικά, την κεφαλαιακή ένταση και την τεχνολογική τους βάση. Σε όρους Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας ανά εργαζόμενο, ο Χρηματοπιστωτικός τομέας βρίσκεται στην κορυφή (€157.300 ανά εργαζόμενο) και ακολουθούν η Βιομηχανία με €62.900 και ο κλάδος των Τεχνολογιών

Πληροφοριών & Επικοινωνιών με €59.700. Όμως, στις Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες απασχολείται το 1,6% του ενεργού πληθυσμού, στη Βιομηχανία το 9,5% και στις Τεχνολογίες Πληροφοριών & Επικοινωνιών το 2,4%.

Οι κλάδοι με την υψηλότερη απασχόληση επιδεικνύουν σχετικά χαμηλή παραγωγικότητα: Στο Εμπόριο (χονδρικό και λιανικό) απασχολείται το 17,1% και η παραγωγικότητα είναι στα €25.200, ενώ στα Καταλύματα και Εστίαση που απασχολείται το 14,2% η παραγωγικότητα είναι €20.400 ανά εργαζόμενο.

5. Το μέγεθος της επιχείρησης επηρεάζει την παραγωγικότητα

Υπάρχει σημαντική απόσταση παραγωγικότητας μεταξύ μεγάλων και μικρότερων επιχειρήσεων, ενώ όσο πιο μεγάλη η επιχείρηση, τόσο πιο κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο τείνει να είναι η παραγωγικότητά της. Οι μεγάλες επιχειρήσεις βρίσκονται εγγύτερα στον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Στην Ελλάδα, οι Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις δημιουργούν €14.000 ανά εργαζόμενο, οι Μικρές €19.000, αυτές με 20-49 εργαζόμενους δημιουργούν €25.000, οι Μεσαίες δημιουργούν €39.000 και οι Μεγάλες 72.000. Τα αντίστοιχα νούμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι €42.000 για τις Πολύ Μικρές, €51.000 για τις Μικρές, €57.000 για τις επιχειρήσεις με 20-49 εργαζόμενους, €68.000 για τις Μεσαίες και €87.000 για τις Μεγάλες. Δηλαδή οι Πολύ Μικρές υπολείπονται κατά 67% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, οι μικρές κατά 63, οι με 20-49 εργαζόμενους κατά 55%, οι Μεσαίες κατά 43% και οι μεγάλες κατά 17%.

Η Ελλάδα έχει μικρότερο ποσοστό μεγάλων επιχειρήσεων (250+ εργαζόμενοι) σε σχέση με την ΕΕ, καθώς είναι το 0,1%, ενώ στην ΕΕ είναι 0,2%. Επίσης έχει σημαντικά λιγότερες Μεσαίες επιχειρήσεις καθώς αντιπροσωπεύουν το 0,5% έναντι 0,8% στην ΕΕ.

Κεντρικός παράγοντας που εξηγεί τη χαμηλή παραγωγικότητα είναι το χαμηλό επίπεδο επενδύσεων και κεφαλαίου ανά εργαζόμενο. Στους περισσότερους κλάδους, το κεφάλαιο ανά εργαζόμενο είναι πολλαπλάσιο στην ΕΕ σε σχέση με την Ελλάδα. ***Η έλλειψη επενδύσεων σε εξοπλισμό, τεχνολογία και παραγωγικές υποδομές δεν βοηθούν τις επιχειρήσεις να αυξήσουν την αποδοτικότητα της εργασίας.***

6. Το επενδεδυμένο Κεφάλαιο ανά εργαζόμενο στην ΕΕ-27 είναι υψηλότερο έναντι της Ελλάδας από 1,3 έως 5,7 φορές ανάλογα με τον κλάδο

- Η χαμηλή κεφαλαιακή ένταση αποτελεί βασικό περιορισμό της παραγωγικότητας.
- Το κεφάλαιο ανά εργαζόμενο στην ΕΕ είναι 1,3 έως 5,7 φορές υψηλότερο από την Ελλάδα. Οι δείκτες έχουν επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από την περίοδο της οικονομικής κρίσης.

7. Το δομικό πρόβλημα παραγωγικότητας απαιτεί πολύπλευρες, και ταυτόχρονες παρεμβάσεις

Για τις Επιχειρήσεις:

- Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων για περαιτέρω σύγκλιση με τον μ.ο. της ΕΕ
- Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και ενίσχυση επενδύσεων σε R&D
- Σταδιακή αύξηση μέσου μεγέθους επιχειρήσεων (συνεργασίες, συγχωνεύσεις)

Για την Πολιτεία:

- Απλοποίηση αδειοδοτήσεων και μείωση ρυθμιστικής επιβάρυνσης

- Επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης και ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης
- Επενδυτικά κίνητρα (υπεραποσβέσεις, επιταχυνόμενες αποσβέσεις)
- Στοχευμένες επενδύσεις σε υποδομές
- Πολιτικές ενίσχυσης εξωστρέφειας

Για τις Επιχειρήσεις και την Πολιτεία:

- Αναβάθμιση επαγγελματικής εκπαίδευσης και ψηφιακών δεξιοτήτων, με διασύνδεση προγραμμάτων σπουδών με τις ανάγκες των κλάδων
- Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργαζομένων μέσης ηλικίας, προσέλκυση ατόμων υψηλής εξειδίκευσης από το εξωτερικό
- Επέκταση ψηφιακών υποδομών και αξιοποίησή τους από τις επιχειρήσεις (cloud, big data, αυτοματοποίηση, AI) σε συνδυασμό με αναδιοργάνωση διαδικασιών
- Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών και τεχνολογικών οικοσυστημάτων για διάχυση τεχνολογίας και καλών πρακτικών